

SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

lietā Nr. 2023-40-01

Rīgā

2025. gada 28. janvārī

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Anita Rodiņa, Jānis Neimanis, Jautrīte Briede, Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits,

izskatījusi lietā Nr. 2023-40-01 „Par Kriminālprocesa likuma 629. panta ceturrtās daļas vārdu „rajona (pilsētas) tiesai” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 92. panta pirmajam teikumam” (turpmāk – lieta Nr. 2023-40-01) iesniegto pieteikuma iesniedzēja ārvalsts komersanta „KASPIANLAB LP” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) lūgumu par iespējamā interešu konflikta apstākļu izvērtēšanu,

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Satversmes tiesas tiesneša Jura Jurisa atrašanos iespējamā interešu konflikta apstākļos, piedaloties lietas Nr. 2023-40-01 izskatīšanā.

Lūgumā norādīts, ka Satversmes tiesas tiesnesis Juris Juriss iepriekš ir bijis Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas (turpmāk – Nodaļa) virsprokurors. Laikā, kad tiesnesis Juris Juriss ieņēma šo amatu, Nodaļas prokurori vairākkārt īstenoja amatā augstāka prokurora pilnvaras kriminālprocesā

Nr. 11816005319, pieņemot lēmumus par Pieteikuma iesniedzēja sūdzību noraidīšanu. Turklāt minētās sūdzības esot bijušas adresētas tieši Jurim Jurisam kā Nodaļas virsprokuroram. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka pastāv šaubas par tiesneša Jura Jurisa objektivitāti lietas Nr. 2023-40-01 izskatīšanā.

2. 2025. gada 28. janvāra tiesas sēdē tika uzklausīts tiesnesis Juris Juriss. Viņš kā Nodaļas virsprokurors neesot nedz devis konkrētus norādījumus, nedz pārņēmis prokurora funkcijas kriminālprocesā Pieteikuma iesniedzēja lietā.

Satversmes tiesa **secināja**:

3. Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmais teikums nosaka personas tiesības uz taisnīgu tiesu. Gadījumos, kad personai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai, Satversmes tiesa ir tā tiesu varas institūcija, kurā persona var aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 26. novembra sprieduma lietā Nr. 2002-09-01 secinājumu daļas 1. punktu*).

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 25. panta pirmās daļas 1. punktu lietas par likumu atbilstību Satversmei Satversmes tiesa izskata pilnā sastāvā. Savukārt šā panta trešā daļa noteic: ja Satversmes tiesa lietu izskata pilnā sastāvā, tajā ir visi Satversmes tiesas tiesneši, kurus veselības stāvoklis vai citi objektīvi apstākļi nekavē piedalīties tiesas sēdē. Atbilstoši minētā panta piektajai daļai Satversmes tiesas tiesnešiem nevar pieteikt noraidījumu. Tomēr tiesas objektivitāte ir viena no tiesību uz taisnīgu tiesu garantijām (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 16.1. punktu*), kura nodrošināma arī Satversmes tiesas procesā.

Līdz ar to Satversmes tiesai jāvērtē, vai lūgumā norādītie apstākļi rada pamatotas šaubas par tiesneša Jura Jurisa objektivitāti.

4. No lūgumā norādītā secināms, ka Pieteikuma iesniedzējs saista šaubas par tiesneša Jura Jurisa objektivitāti lietā ar to, ka tiesnesis iepriekš ir piedalījies tiesvedības pamatā esošā strīda risināšanā. Pirms kļūšanas par Satversmes tiesas tiesnesi Juris Juriss bija Nodaļas virsprokurors.

Prokuratūras likuma 24. panta otrā daļa noteic, ka Ģenerālprokuratūras nodaļas vada nodaļu virsprokurori. No saņemtā lūguma izriet, ka Nodaļas prokurori, lemjot par Pieteikuma iesniedzēja sūdzībām attiecībā uz uzraugošā prokurora un prokurora – procesa virzītāja – lēmumiem un rīcību Kriminālprocesa likuma 46. panta pirmās daļas izpratnē, īstenoja amatā augstāka prokurora pilnvaras kriminālprocesā Nr. 11816005319, kura ietvaros Pieteikuma iesniedzējam piederošajai mantai bija uzlikts arests. Pieteikuma iesniedzējs iesniedza vairākus uz pierādījumiem balstītus lūgumus un pieteikumus par konkrētu izmeklēšanas darbību veikšanu, aresta atcelšanu, ziņu iegūšanu un liecinieku nopratināšanu.

No Pieteikuma iesniedzēja lūgumam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka tā sūdzības par procesa virzītāju lēmumiem izskatīja Nodaļas prokurori saskaņā ar Prokuratūras likuma 5. panta pirmo daļu, kas noteic, ka prokurors lēmumus pieņem patstāvīgi un vienpersoniski. Tas, ka Pieteikuma iesniedzēja sūdzības ir bijušas adresētas tieši Jurim Jurisam, atbilst Prokuratūras likuma 6. panta trešajai daļai, saskaņā ar kuru tās ir iesniedzamas virsprokuroram.

No Pieteikuma iesniedzēja lūgumam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka Juris Juriss nav pieņēmis lēmumus par minētajām sūdzībām. Konkrētajā gadījumā lēmumi kriminālprocesā, kurus pieņēmuši Nodaļas prokurori, paši par sevi nevar tikt uzskatīti par tādu apstākli, kas var radīt pamatotas šaubas par tiesneša objektivitāti. Papildus norādāms, ka Nodaļas prokuroru izskatītās sūdzības nebija saistītas ar izskatāmajā lietā apstrīdēto normu satversmību.

Līdz ar to lietā Nr. 2023-40-01 nav konstatējami tādi apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par tiesneša Jura Jurisa objektivitāti, un Pieteikuma iesniedzēja lūgums ir noraidāms.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 28. panta pirmo daļu, Satversmes tiesa

nolēma:

noraidīt Pieteikuma iesniedzēja ārvalsts komersanta „KASPIANLAB LP” lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

Irēna Kucina